

فقط یک میلیون و ۷۵۰ هزار نفر در بخش تعاون فعالند

سهم ناچیز تعاونی‌ها در رشد اقتصاد و اشتغالزایی

تعاونی به عنوان یک راهکار اساسی برای افزایش بهره‌وری، سال‌هاست که مورد توجه کارشناسان اقتصادی قرار دارد و بر نامه‌ریزان سعی می‌کنند در عمل نیز الگوی تعاونی را پیاده کرده و مشکلات اقتصادی را با آن رفع کنند. تعاونی بر پایه انباشت سرمایه‌های خرد برای ایجاد سرمایه‌های بزرگ است. این فرض ساده که یک نفر با سرمایه ناچیز نمی‌تواند فعالیت موثری داشته باشد اما با جمع شدن سرمایه چند نفر، می‌توان کسب و کار راه‌انداخت، اساس تعاونی است. هر چند در ایران در دهه‌های اخیر تاکید زیادی بر توسعه تعاونی‌ها شده و این موضوع در برنامه‌های توسعه مورد توجه قرار گرفته، اما در واقع سهم تعاون از اقتصاد بسیار ناچیز است. تعداد شاغلان ایران حدود ۲۴ میلیون نفر است، اما فقط یک میلیون و ۷۵۰ هزار نفر از آنها در بخش تعاون فعالند. در واقع در ایران سهم تعاون از اشتغال کمتر از ۱۰ درصد است، حال آنکه ۲۷۹ میلیون

نفر معادل ۱۰ درصد شاغلان جهان در بخش تعاون مشغول به کارند. ۹۶ سال پیش اتحادیه بین‌المللی تعاون (ICA) اولین شنبه‌ماه‌زویه را به عنوان روز جهانی تعاون نامگذاری کرد. این اتحادیه «تعاون برای کار شایسته» (work decent for coops) را به عنوان شعار امسال انتخاب کرده است. همزمان با روز تعاون، «محسن بهرامی ارض اقدس» کارشناس مسائل اقتصادی، دلایل سهم ناچیز تعاون در اقتصاد ایران و تاثیر این سهم کم آن بر بازاشتغال را بررسی می‌کند.

بر اساس آمار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی تا پایان سال ۹۷ حدود ۹۲ هزار و ۳۷۰ شرکت تعاونی و ۵۹۳ اتحادیه در کشور فعالیت داشته‌اند اما بخش تعاون تنها یک میلیون و ۷۵۰ هزار شغل ایجاد کرده است. چرا انتاسی بین تعداد تعاونی‌ها، اعضای آنها و میزان اشتغال ایجاد شده نیست و

در اقتصاد به ۲۰ درصد افزایش پیدا کند و این هدف باید تا پایان برنامه پنجم محقق می‌شود. به رغم خصوصی‌سازی‌هایی که صورت گرفته و درآمدهای ناشی از خصوصی‌سازی‌ها که باید بخش عمده‌اش به توانمندی و گسترش تعاونی‌ها منجر می‌شد، قانون رعایت نشد و بخش عمده‌ای از واگذاری‌ها صرفاً ردین شده و در واقع با بدی‌های دولت تهاوت شده است. بر اساس قانون باید حداقل ۲۰ درصد این درآمدها به توانمندی تعاونی‌ها اختصاص می‌یافت. وقتی سهم تعاون در بخش اقتصاد پایین باشد، همه زیربخش‌های اقتصاد مانند اشتغال و درآمدنیز تحت تاثیر این سهم پایین قرار می‌گیرد. علت نبود تناسب میان تعداد تعاونی‌ها و افرادی که عضو تعاونی‌ها هستند با اشتغالی که در بخش تعاون ایجاد شده، این است که تعاونی‌های زیادی بر اساس عضویت افرادی که بعاض در چند تعاونی هم عضو هستند، شکل گرفته‌اند. این افراد حضور موثر اقتصادی ندارند. بهره‌وری تعاونی‌ها با عضویت افراد کم‌فروغ کاهش می‌یابد. تعاونی‌هایی که باید در صنایع و بنگاه‌های بزرگ اقتصادی سهمیه باشند و به نسبت سهم خود، اشتغال ایجاد کنند، به دلیل سیاست‌های غلط و نبود حمایت، کم‌فروغ شده‌اند. تعاونی‌های زیادی در قالب تعاونی‌های مسکن و مصرف شکل گرفته‌اند که اعضای آن با سهم اندکی که پرداخت کرده‌اند در انتظار دریافت امکانات و امتیازات هستند. در واقع در این تعاونی‌ها، تعاون به شکل اصولی و استاندارد آن که بر اساس همکاری افراد و جمع‌آوری سرمایه‌های کوچک برای انباشت آن به منظور انجام فعالیت‌های بزرگ است، کمتر مورد توجه قرار گرفته است. غیر از سهام عدالت، تعاونی بزرگ دیگری نیست که با انباشت سرمایه افراد به فعالیت در تولید کشاورزی و صنعتی بپردازد یا در بخش خدماتی و بازرگانی کار کند. علت اساسی آن این است که سهم تعاونی‌ها در اقتصاد پایین است و به این صورت طبیعتاً تعاونی‌ها سهم کمی در اشتغال دارند.

توجه حدمی توان روی بخش تعاون برای رفع مشکلات اقتصادی حساب کرد؟

به دنبال تفسیر تازه‌ای که از اصل ۴۴ قانون اساسی انجام شد جایگاه‌ها تغییر یافت. تا پیش از این تفسیر تلقی این بود که اقتصاد دولتی است و آنچه دولتی نیست می‌تواند به بخش تعاونی اختصاص یابد و باقیمانده آن به بخش خصوصی می‌رسد. این ترتیب با ابلاغ اصل ۴۴ قانون اساسی تغییر کرد و اصل بر خصوصی شدن اقتصاد شد و قرار بر این شد که سهم تعاونی‌ها در اشتغال افزایش یابد. در تفسیر جدید از اصل ۴۴ بنا بر این شد که در بخش‌هایی مانند بخش‌های نظامی و آموزش که بخش خصوصی تمایل چندانی به ورود آنها ندارند و همچنین در مناطق محروم، دولت فعالیت کند اما مابقی بخش‌ها خصوصی شده یا در اختیار تعاونی‌ها قرار گیرد.

در همان اصل ۴۴ شاهد این بودیم که بنگاه‌های بزرگ مثل مخابرات، هواپیمایی، کشتیرانی و... که قبلاً دولتی بودند، مجوز یافتند که به بخش خصوصی و تعاونی‌ها واگذار شوند. بر این اساس تعاونی‌ها می‌توانند در همه سطوح اقتصاد فعال شوند و نقش تعیین‌کننده‌ای در اقتصاد داشته باشند. چنین هدفی بدون بسترسازی امکان‌پذیر نیست و قوای سه‌گانه باید با اتخاذ تصمیماتی زمینه‌ساز را برای ایفای نقش تعاونی‌ها فراهم کنند. یکی از مشکلات اقتصاد ایران این است که بهره‌وری بسیار پایینی دارد. طبیعتاً بهره‌وری بخش تعاون نیز پایین است. ما برای اینکه بتوانیم از ظرفیت بخش تعاونی در ایجاد اشتغال استفاده کنیم باید بهره‌وری بخش تعاون را افزایش دهیم. افزایش بهره‌وری بخش تعاون مستلزم این است که اعضای تعاونی‌ها حضور فعال داشته باشند. علاوه بر این باید قانون در مورد سهم تعاون از اقتصاد رعایت شود.

به نظر می‌رسد در بازار رقابتی امروز موفقیت یک بخش بسته به استفاده از فرصت‌هاست. در این زمینه بخش تعاون چگونه عمل می‌کند؟

در حوزه کار ما شاهد این هستیم

به دلیل شرایط جدید، تعداد زیادی از کارگران مهاجر به کشور خودشان بازگشته‌اند و موقعیت‌های شغلی جدیدی برای نیروی کار ایرانی فراهم شده است. بخش تعاون می‌تواند در این زمینه فعال شده و بیکارانی را که تمایل به پر کردن موقعیت‌های شغلی خالی شده هستند، جذب کند

که آن بخش‌هایی موفق می‌شوند که استفاده درست از فرصت‌ها دارند. برای مثال مادر گذشته با حضور گسترده نیروی کار خارجی در کشور مواجه بودیم. به دلیل شرایط جدید ایران و افغانستان اخیراً تعداد زیادی از این افراد به کشور خودشان بازگشته‌اند و موقعیت‌های شغلی جدیدی برای نیروی کار ایرانی فراهم شده است. بخش تعاون می‌تواند در این زمینه فعال شده و بیکارانی را که تمایل به پر کردن موقعیت‌های شغلی خالی شده هستند، جذب کند.

نرخ بیکاری در ایران بالاست و برای کاهش این نرخ نیازمند فعالیت‌های موثری هستیم که بهره‌وری را افزایش می‌دهد. در کلیات، یعنی در قانون اساسی و برنامه‌های کلی مانند برنامه‌های توسعه توجه ویژه‌ای به افزایش بهره‌وری با استفاده از تعاونی‌ها شده اما همان‌طور که عنوان شده به دلیل رعایت نشدن قانون محقق نشده است. اگر این فرض را پذیرفته‌ایم که تعاونی‌ها می‌توانند بخشی از مشکلات اقتصادی را حل کنند و برای مثال در زمینه ایجاد اشتغال موثر واقع شوند، باید بهره‌وری آنها را با تصویب قوانین تسهیل‌گر، تخصیص بودجه و نظارت و حمایت افزایش دهیم.

اخبار کارگری

کارشناس روابط کار: ۱۰۰ هزار کارگر تولیدی مطالبات معوق دارد

یک کارشناس روابط کار، پیگیری مطالبات معوق ۱۰۰ هزار کارگر کارخانه‌های تولیدی را در سال رونق تولید خواستار شد و تاکید کرد: مثل موسسات اعتباری از کارخانه‌های تولیدی مشکل‌دار هم حمایت کنیم. حمید نجف در گفت‌وگو با ایسنا گفت: در سالی که به نام رونق تولید نام گرفته، باید حمایت بیشتری از بنگاه‌های تولیدی که دچار مشکل شده‌اند شاهد باشیم و نیروهای کار این بنگاه‌ها را فراموش نکنیم. وی ادامه داد: اواخر سال گذشته جمعی از فعالان کارگری در قالب پیشنهادی از وزارت کار خواستند تا بنگاه‌های را که در مشکل دار تولیدی را که ماه‌هاست نتوانسته‌اند حقوق کارگران خود را بپردازند مورد شناسایی و حمایت قرار دهد. این کارشناس اقتصادی افزود: بر اساس برآورد آنها بیش از ۱۰۰ هزار کارگر در بخش‌های مختلف صنعت به ویژه بخش خصوصی تولیدی هستند که سه تا ۹ ماه است حقوق نگرفته و با مطالبات معوق روبه‌رو هستند. در این پیشنهاد از دولت خواسته شده که مبلغی را به عنوان قرض در اختیار این بنگاه‌ها بگذارد تا با پرداخت قسمتی از حقوق دستمزد، کارگران به لحاظ معیشتی بیش از این در مضیقه نمانند. نجف گفت: ظاهراً وزارت کار این پیشنهاد را در هیأت دولت مطرح کرده و مورد موافقت و تأیید سازمان برنامه و بودجه هم قرار گرفته اما متأسفانه این پیشنهاد در حد تأیید باقی ماند و مشخص نشد به کجا رسید. به گفته وی، برای حمایت از این بنگاه‌ها فعالان کارگری حدود ۳۰۰ میلیارد تومان اعتبار پیشنهاد کرده‌اند که این مبلغ تنها بخشی از مطالبات معوق کارگران را شامل می‌شود و دولت می‌تواند در سال رونق تولید با تخصیص آن ولوبه شکل قرض، جمعی از خاوارهای کارگری را از گرفتاری و مشکلات معیشتی برهانند. این کارشناس اقتصادی خاطر نشان کرد: همان‌طور که دولت برای پرداخت خسارت مؤسسات اعتباری ۲۵ هزار میلیارد تومان از محل بودجه عمومی کشور اختصاص می‌دهد، برای بنگاه‌های تولیدی هم این حمایت را قائل شود و صیانت از کارگران این کارخانه را در دستور کار قرار دهد.

کارگر جوان زیر نوار نقاله جان باخت

مدیر عامل آتش نشانی نیشابور گفت: کارگری ۲۵ ساله به اثر گیر کردن زیر نوار نقاله یکی از کارخانه‌ها در شهرک صنعتی خیام نیشابور جان باخت. مهدی حسینی در گفت‌وگو با ایرنا افزود: جمعه شب در پی اعلام این حادثه گروه نجات آتش نشانان از ایستگاه یکم آتش نشانی نیشابور به محل اعزام شد. وی گفت: آتش نشانان اقدام به برش دستگاه و هوارسازی فرد حادثه دیده کردند اما شد جراحت‌های وی به قدری زیاد بود که در همان لحظات اولیه فوت کرده بود. مدیر عامل آتش نشانی نیشابور افزود: علت وقوع این حادثه مشخص نیست لذا کارشناسان در حال بررسی آن هستند.

یک فعال کارگری خواستار شد: حمایت از کارخانه‌ها با تزریق نقد ینگی و معافیت مالیاتی

یک فعال کارگری، حمایت از تولید داخلی را در کاهش بیکاری مؤثر خواند و گفت: کارگران به عنوان پرچم‌داران اقتصاد مقاومتی نباید دغدغه امنیت شغلی خود را داشته باشند. رحمت‌اله پور موسی در گفت‌وگو با ایسنا اظهار کرد: پس از معیشت و دستمزد، امنیت شغلی یکی از دغدغه‌های اساسی کارگران به شمار می‌رود و در شرایطی که بسیاری از قرار دادهای کار موقت و کوتاهمدت است کارگران همواره نگران امنیت و آینده شغلی خود هستند. وی با بیان اینکه بیش از ۹۰ درصد کارگران کشور دارای قرارداد موقت کار هستند، افزود: نباید کارگران که به عنوان پرچم‌داران اقتصاد مقاومتی مطرح هستند، سهم بسیاری در تولید و شکوفایی اقتصاد مملکت دارند، فاقد امنیت شغلی باشند. این فعال کارگری بیش از ۵۰ درصد جمعیت کشور را مزدبگیران دانست و گفت: امروز دشمن تلاش می‌کند با تخریب‌های ظالمانه به کارگران، تولید داخلی و اقتصاد کشور لطمه بزند از این رو دولت باید پیش از گذشته به فکر رفع مشکلات معیشتی کارگران باشد و کارخانه‌های تولیدی را در اولویت حمایت خود قرار دهد.

اقتصاد ملی گفت: دلیل این موضوع، خصوصی‌سازی‌های هوایی در طول سال‌های گذشته بوده است و باید تعاونی‌ها در واگذاری‌ها حضور فعال داشته باشند.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی خاطر نشان کرد: همواره تأکید دارم که در واگذاری‌ها و صندوق‌های بازنشستگی، باید سهمی برای تعاونی‌ها در نظر گرفته شود و اگر این اتفاق بیفتد، بی‌شک کمک‌های مؤثری بر می‌داریم.

کشور در ابتدای انقلاب با قدرت بیشتری وارد شد، افزود: این اتفاق به این دلیل بود که انقلاب به تعاون توجه ویژه‌ای داشت ضمن اینکه نگاه عدالت‌محور، از اصول اولیه انقلاب است. شریعتمداری با تاکید بر اینکه در انقلاب، توسعه سیاسی وجود خارجی نداشت و در مقابل عدالت اقتصادی همواره مورد تأکید بود، تصریح کرد: در روزهای نخستین پیروزی انقلاب، توزیع به بخش تعاون تفویض شد و همواره بر این نظام توزیع نیز نظارت می‌شد تا اقلام به دست مصرف‌کننده اصلی برسد. امروز نیز دوباره باید با همین رویکرد حرکت کنیم تا مردم راضی باشند. وی با اشاره به اینکه این وزارتخانه و بخش تعاون باید با قدرت در کنار یکدیگر حرکت کنند، گفت: برای احیای بخش تعاون باید منشوری تعریف شود تا ضعف‌های گذشته را جبران

کشور در ابتدای انقلاب با قدرت بیشتری وارد شد، افزود: این اتفاق به این دلیل بود که انقلاب به تعاون توجه ویژه‌ای داشت ضمن اینکه نگاه عدالت‌محور، از اصول اولیه انقلاب است. شریعتمداری با تاکید بر اینکه در انقلاب، توسعه سیاسی وجود خارجی نداشت و در مقابل عدالت اقتصادی همواره مورد تأکید بود، تصریح کرد: در روزهای نخستین پیروزی انقلاب، توزیع به بخش تعاون تفویض شد و همواره بر این نظام توزیع نیز نظارت می‌شد تا اقلام به دست مصرف‌کننده اصلی برسد. امروز نیز دوباره باید با همین رویکرد حرکت کنیم تا مردم راضی باشند. وی با اشاره به اینکه این وزارتخانه و بخش تعاون باید با قدرت در کنار یکدیگر حرکت کنند، گفت: برای احیای بخش تعاون باید منشوری تعریف شود تا ضعف‌های گذشته را جبران

کالاهای اساسی بازار ۴۲۰۰ تومانی به دست مردم نمی‌رسد

شریعتمداری: از برنامه‌های پیش‌بینی شده، انحراف داریم

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با اشاره به اینکه مردم از توزیع کالاهای اساسی ناراضی هستند، اظهار داشت: باید به مردم حق بدهیم، زیرا نظام توزیع از راه‌اندازانه است و مانع از برنامه‌های پیش‌بینی شده، انحراف داریم.

به گزارش مهر، محمد شریعتمداری صبح دیروز در نشست صبحانه کاری با فعالان حوزه تعاون که در محل اتاق تعاون ایران برگزار شد، با اشاره به اینکه مردم از توزیع کالاهای اساسی ناراضی هستند، اظهار داشت: اسلام اعتقاد به آزادی مشروع و عدم محدودیت سرمایه‌های مشروع دارد و آسیب‌شناسی انقلاب نشان می‌دهد که از اصول اولیه انقلاب فاصله گرفتیم و این امر موجب نارضایتی مردم شده است.

وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی با بیان اینکه بخش تعاون در

نمایندگان قزوین در مجلس: واحدهای تولیدی و گذار شده شرایط نامطلوبی دارند

بسیاری مانند عدم انعقاد قرارداد دست و پنجه نرم می‌کنند. از سوی دیگر زمزمه‌هایی مبنی بر انتقال تولی پرس به شهرستان اشتهارد شنیده می‌شود و این واحد تولیدی به صورت نامحسوس در حال تعطیل شدن است. سید حمیده زرآبادی در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت با اشاره به مشکلات شرکت تولی پرس گفت: به دلیل سوءمدیریت، کارگران تولی پرس با مشکلاتی

نمایندگان قزوین، آیک و البرز در مجلس می‌گویند: زمزمه‌هایی مبنی بر انتقال تولی پرس به شهرستان اشتهارد شنیده می‌شود و این واحد تولیدی به صورت نامحسوس در حال تعطیل شدن است. سید حمیده زرآبادی در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت با اشاره به مشکلات شرکت تولی پرس گفت: به دلیل سوءمدیریت، کارگران تولی پرس با مشکلاتی

بسیاری مانند عدم انعقاد قرارداد دست و پنجه نرم می‌کنند. از سوی دیگر زمزمه‌هایی مبنی بر انتقال تولی پرس به شهرستان اشتهارد شنیده می‌شود و این واحد تولیدی به صورت نامحسوس در حال تعطیل شدن است. سید حمیده زرآبادی در گفت‌وگو با خبرگزاری خانه ملت با اشاره به مشکلات شرکت تولی پرس گفت: به دلیل سوءمدیریت، کارگران تولی پرس با مشکلاتی

منافع و ثروت‌های ملی هستند، خاطر نشان کرد: واگذاری واحدهایی مانند تولی پرس و کنتورسازی بر اساس اصول نبود، در نتیجه این واحدها شرایط مناسبی ندارند. قوه قضاییه باید به این موضوع ورود کرده و زمینه استرداد آنها را فراهم کند. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس ادامه داد: شرکت تولی پرس در سال ۱۳۵۲ با ظرفیت سالانه تولید ۷۵ هزار تن انواع مواد شوینده شروع به فعالیت کرد و در ابتدای دهه ۶۰ به دلیل تقاضای بالای بازار و ظرفیت پایین تولید پودر در کشور، اقدام به افزایش ظرفیت تولید تا ۱۵۰ هزار تن در سال کرد.

منافع و ثروت‌های ملی هستند، خاطر نشان کرد: واگذاری واحدهایی مانند تولی پرس و کنتورسازی بر اساس اصول نبود، در نتیجه این واحدها شرایط مناسبی ندارند. قوه قضاییه باید به این موضوع ورود کرده و زمینه استرداد آنها را فراهم کند. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس ادامه داد: شرکت تولی پرس در سال ۱۳۵۲ با ظرفیت سالانه تولید ۷۵ هزار تن انواع مواد شوینده شروع به فعالیت کرد و در ابتدای دهه ۶۰ به دلیل تقاضای بالای بازار و ظرفیت پایین تولید پودر در کشور، اقدام به افزایش ظرفیت تولید تا ۱۵۰ هزار تن در سال کرد.

منافع و ثروت‌های ملی هستند، خاطر نشان کرد: واگذاری واحدهایی مانند تولی پرس و کنتورسازی بر اساس اصول نبود، در نتیجه این واحدها شرایط مناسبی ندارند. قوه قضاییه باید به این موضوع ورود کرده و زمینه استرداد آنها را فراهم کند. عضو کمیسیون صنایع و معادن مجلس ادامه داد: شرکت تولی پرس در سال ۱۳۵۲ با ظرفیت سالانه تولید ۷۵ هزار تن انواع مواد شوینده شروع به فعالیت کرد و در ابتدای دهه ۶۰ به دلیل تقاضای بالای بازار و ظرفیت پایین تولید پودر در کشور، اقدام به افزایش ظرفیت تولید تا ۱۵۰ هزار تن در سال کرد.